

۷- آمار دوره‌های

مهارت افزایی

به منظور بهینه سازی و ساماندهی مهارت های دانشجویان دانشگاه ها و سایر مراکز آموزش عالی، دفتر ارتباط با جامعه و صنعت و دانشگاه وزارت عتف اقدام به پایش وضعیت دوره های مهارت آموزی (عمومی و تخصصی) نمود و با توجه به فرصت محدود، ۷۸ دانشگاه آمار مورد نیاز را ارائه نمودند. این اطلاعات پایه بررسی و تحلیل آماری کتاب حاضر است. خلاصه اطلاعات گزارش شده از دانشگاه ها و مراکز آموزش عالی در جدول ۲ تنظیم شده است:

جدول ۲: آمار دوره های مهارت افزایی در سال ۱۴۰۱

ردیف	نام دانشگاه/پژوهشگاه	دوره برگزار شده	دوره حضوری	دوره غیر حضوری	دوره تخصصی	دوره عمومی	شرکت کنندگان زن	شرکت کنندگان مرد	تعداد کل شرکت کنندگان	دوره با مشارکت واحدهای صنعتی
۱	دانشگاه فنی حرفه ای	۳۱۳۱	۳۶۹	۲۵۷۷	۲۴۶۸	۴۷۷	۸۵۱۲۷	۲۱۲۸۲	۱۰۶۴۱۰	۲۱۸
۲	دانشگاه علامه طباطبایی	۵۳۶	۲۶۱	۲۷۵	۱۵۸	۱۱۷	۱۳۶۰	۲۵۹۰	۸۶۳۰	۶۰
۳	دانشگاه گیلان	۵۱۳	۲۸	۴۸۵	۴۷۰	۴۳	۹۳۵۸	۴۲۴۰	۱۵۵۷۸	۱۱
۴	دانشگاه علم و صنعت	۴۷۳	۰	۴۷۳	۴۷۳	۴۷۳	۰	۰	۲۵۸۵۹	۳۳
۵	دانشگاه رازی کرمانشاه	۴۵۷	۸۷	۳۷۰	۳۶۷	۹۰	۱۴۰۷۹	۱۰۵۲۲	۲۸۵۵۶	۱۲۲
۶	دانشگاه خوارزمی	۲۵۰	۱۶	۲۳۴	۱۰۱	۱۴۹	۲۳۴۱	۴۲۴۱	۱۵۲۲۴	۹
۷	دانشگاه یزد	۲۰۶	۱۶۳	۴۳	۱۸۶	۲۲	۶۵۷۴	۸۶۶۸	۲۰۶۴۷	۱۷
۸	دانشگاه اصفهان	۱۹۹	۹۵	۱۰۴	۵۶	۱۴۳	۴۷۶	۵۵۲	۳۴۲۸	۰
۹	دانشگاه محقق اردبیلی	۱۴۳	۴۳	۱۰۰	۹۰	۵۳	۱۳۰۱	۱۸۵۵	۴۸۴۰	۸
۱۰	دانشگاه قم	۱۴۳	۰	۱۴۳	۱۲۵	۱۸	۴۳۲۷	۱۴۴۲	۷۸۶۴	۰
۱۱	دانشگاه کردستان	۱۳۲	۶	۱۲۶	۱۰۰	۳۲	۲۰۸۱	۳۲۹۹	۹۳۸۴	۰
۱۲	دانشگاه بین المللی چابهار	۱۳۰	۲۰	۱۱۰	۵۰	۸۰	۵۵	۱۱۰	۳۰۵	۷۰
۱۳	دانشگاه تربیت مدرس	۱۲۴	۰	۱۲۴	۸۰	۳۳	۷۸۰	۱۳۹۵	۶۲۶۲	۴
۱۴	دانشگاه جهرم	۱۱۲	۷۰	۴۲	۴۵	۵۵	۲۸۰۰	۳۲۰۰	۵۱۰۰	۲۵
۱۵	دانشگاه شهید مدنی آذربایجان	۹۷	۱	۹۶	۷۷	۲۰	۷۷۶	۶۶۴	۲۰۳۹	۱۵
۱۶	دانشگاه علم و هنر یزد	۹۵	۲	۹۳	۹۵	۰	۲۱۷۱	۲۰۰۵	۴۱۷۶	۲
۱۷	دانشگاه سیستان و بلوچستان	۸۳	۳۲	۵۱	۴۳	۴۰	۶۲۶	۲۲۷	۲۰۴۰	۱
۱۸	دانشگاه بجنورد	۷۳	۰	۷۳	۳۸	۳۵	۱۲۶۰	۷۱۰	۴۳۳۲	۱۴
۱۹	دانشگاه بیرجند	۶۷	۵	۶۲	۶۲	۵	۵۲۰	۵۶۰	۱۱۶۳	۰
۲۰	دانشگاه دامغان	۶۶	۱۴	۵۲	۴۵	۲۰	۱۰۶۵	۹۷۱	۲۷۶۲	۳
۲۱	دانشگاه ولایت	۶۲	۲۳	۳۹	۲۸	۳۴	۵۶۴	۹۶۶	۳۰۹۱	۱۴
۲۲	دانشگاه الزهرا	۵۶	۰	۵۶	۳۸	۱۸	۰	۱۵۷۰	۳۱۴۷	۲۹
۲۳	دانشگاه شهید بهشتی	۵۶	۲۶	۳۰	۳۳	۲۳	۰	۰	۱۶۰	۴
۲۴	دانشگاه گلستان	۵۵	۰	۵۵	۳۴	۲۱	۳۱۲	۶۳۳	۱۴۰۳	۰
۲۵	دانشگاه میبد	۵۴	۱۰	۴۴	۴۹	۵	۱۰۰۰	۱۸۱۳	۳۱۵۳	۰
۲۶	دانشگاه سمنان	۵۰	۰	۵۰	۲۴	۲۶	۲۵۰۰	۱۵۰۰	۱۰۰۰۰	۰
۲۷	دانشگاه اراک	۴۹	۰	۴۹	۳۳	۱۶	۶۴۵	۲۸۷	۱۲۸۳	۲۰
۲۸	دانشگاه علم و فرهنگ	۴۹	۰	۴۹	۳۴	۱۵	۲۷۰	۷۵۵	۴۵۳	۰

۲۹	۲۰۰۱	۲۰۴۰	۲۱۲۳	۱۶	۳۲	۴۵	۴۸	۴۸	دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان	۲۹
۴۶	۱۴۱	۳۰	۱۱	۵	۴۱	۰	۴۶	۴۶	دانشگاه هنر اسلامی تبریز	۳۰
۱۲	۱۶۶۰	۵۴۵	۳۳۱	۱۱	۳۱	۲۷	۱۵	۴۲	دانشگاه شهرکرد	۳۱
۰	۱۱۹	۱	۴	۲۴	۱۴	۳۶	۲	۳۸	دانشگاه کوثر بجنورد	۳۲
۰	۹۸۸	۵۰	۴۴۶	۲۲	۱۳	۳۵	۰	۳۵	دانشگاه صنعت نفت	۳۳
۳	۱۰۲۰	۸۰	۱۶۰	۲۶	۸	۳۱	۳	۳۴	دانشگاه صنعتی سهند تبریز	۳۴
۰	۱۰۸۷	۴۰۰	۲۳۲	۱۲	۲۱	۲۶	۷	۳۳	دانشگاه لرستان	۳۵
۸	۹۹۴	۹۶	۵۶	۲۲	۹	۳۱	۰	۳۱	دانشگاه مازندران	۳۶
۲	۷۶۲	۰	۰	۲۱	۱۰	۲۷	۴	۳۱	دانشگاه بزرگمهر قانان	۳۷
۲	۲۰۰	۷۰	۵۰	۵	۲۵	۵	۲۵	۳۰	پژوهشگاه ملی مهندسی ژنتیک و زیست فناوری	۳۸
۰	۷۹۶	۱۰۵	۲۰۰	۱۶	۱۴	۱۷	۱۳	۳۰	دانشگاه صنعتی قوچان	۳۹
۵	۱۰۷۱	۳۹۸	۳۱۴	۸	۱۵	۲۷	۰	۲۷	دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی خوزستان	۴۰
۰	۱۰۰۴	۶۰۲	۴۰۲	۱۳	۷	۶	۲۱	۲۷	دانشگاه ایلام	۴۱
۵	۱۲۶۷	۲۸۶	۵۶۵	۸	۱۵	۲۳	۰	۲۳	دانشگاه زابل	۴۲
۲	۴۵۵	۲۵۵	۲۰۰	۱	۲۱	۲۰	۲	۲۲	دانشگاه سید جمال الدین اسد آبادی	۴۳
۱	۸۲۷	۳۱۹	۲۵۲	۷	۱۵	۲۲	۰	۲۲	دانشگاه شهید باهنر کرمان	۴۴
۰	۲۵۸	۰	۰	۰	۲۱	۰	۲۱	۲۱	دانشگاه بوعلی سینا همدان	۴۵
۰	۲۸۸	۱۹۲	۸۹	۰	۲۱	۲۱	۰	۲۱	دانشگاه هنر	۴۶
۰	۴۰۰	۱۲۸	۱۹۲	۶	۱۶	۲۰	۰	۲۰	دانشگاه صنعتی شیراز	۴۷
۰	۹۲۲	۰	۰	۲۰	۰	۲۰	۰	۲۰	دانشگاه نیشابور	۴۸
۰	۳۸۵۲	۰	۰	۱۹	۰	۱۹	۰	۱۹	دانشگاه صنعتی اصفهان	۴۹
۰	۱۹۰۰	۱۲۰۰	۷۰۰	۰	۱۹	۱۹	۰	۱۹	پژوهشگاه تربیت بدنی و علوم ورزشی	۵۰
۰	۵۴۷	۲۳۷	۳۱۰	۰	۱۶	۱۵	۱	۱۶	دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی	۵۱
۷	۵۱۷	۲۳۱	۲۳۱	۳	۱۱	۱۴	۰	۱۴	پژوهشگاه دانشگاه های بنیادی	۵۲
۲	۲۱۴	۵۴	۰	۳	۱۰	۱۴	۰	۱۴	دانشگاه حضرت معصومه (س)	۵۳
۰	۳۶۴	۱۷	۲۹۲	۲	۱۲	۰	۱۴	۱۴	دانشگاه صنعتی سیرجان	۵۴
۱	۲۷۳	۱۱۷	۷۴	۳	۱۰	۴	۹	۱۳	علوم کشاورزی و منابع طبیعی ساری	۵۵
۱۱	۳۶۸	۴۳	۳۸	۹	۲	۱	۰	۱۱	دانشگاه صنعتی شاهرود	۵۶
۰	۲۰۰	۲۸	۱۵۱	۲	۹	۵	۶	۱۱	سازمان پژوهش های علمی و صنعتی ایران	۵۷
۱۰	۷۰	۵۰	۵۰	۰	۱۰	۷	۳	۱۰	پژوهشگاه رنگ	۵۸
۰	۱۳۱	۵۹	۲۹	۴	۶	۱۰	۰	۱۰	دانشگاه علوم و فنون دریایی خرمشهر	۵۹
۰	۲۶۴	۰	۰	۹	۰	۹	۰	۹	دانشگاه بناب	۶۰
۲	۳۲	۱۴	۲۴	۳	۷	۸	۰	۸	مجمع آموزش عالی فنی و مهندسی اسفراین	۶۱
۰	۳۳۴۷	۰	۰	۸	۰	۸	۰	۸	دانشگاه ارومیه	۶۲
۳	۶۴۶	۱۲۷	۲۱۲	۳	۴	۷	۰	۷	دانشگاه هرمزگان	۶۳

۳	۱۷۴	۶۲	۲۸	۳	۴	۷	۰	۷	دانشگاه هنر شیراز	۶۴
۰	۱۵۰	۵۰	۱۰۰	۰	۶	۶	۰	۶	مرکز آموزش عالی لامرد	۶۵
۰	۵۳	۱۲	۲۹	۱	۵	۰	۶	۶	دانشگاه صنعتی خاتم الانبیاء بهبهان	۶۶
۰	۵۱۰	۰	۰	۶	۰	۶	۰	۶	دانشگاه بین المللی امام خمینی (ره)	۶۷
۰	۵۶	۱۹	۳۷	۰	۵	۰	۵	۵	پژوهشگاه پلیمر و پتروشیمی ایران	۶۸
۰	۱۱۱	۴۳	۳۸	۲	۳	۲	۳	۵	پژوهشگاه شیمی و مهندسی شیمی ایران	۶۹
۳	۸۰	۰	۰	۴	۰	۴	۰	۴	دانشگاه صنعتی همدان	۷۰
۰	۵۳	۱۲۵	۷۵	۱	۳	۴	۰	۴	دانشگاه جیرفت	۷۱
۱	۶۴۰	۱۵	۲۵	۲	۳	۱	۲	۳	دانشگاه تبریز	۷۲
۰	۲۰۲	۰	۰	۳	۰	۳	۰	۳	دانشگاه آیت الله العظمی بروجردی (ره)	۷۳
۰	۲۳۸	۰	۰	۲	۰	۲	۰	۲	مجتمع آموزش عالی لارستان	۷۴
۰	۵۸	۹	۴۹	۰	۲	۲	۰	۲	دانشگاه یاسوج	۷۵
۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	دانشگاه زنجان	۷۶
۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	پژوهشگاه بین المللی زلزله شناسی و مهندسی زلزله	۷۷
۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	مرکز منطقه ای اطلاع رسانی علوم و فناوری	۷۸
۸۳۷	۳۲۸۵۹۹	۸۴۱۶۶	۱۵۰۴۸۷	۲۳۹۸	۵۸۹۸	۶۶۳۱	۱۲۶۶	۸۲۹۶	جمع	۷۹

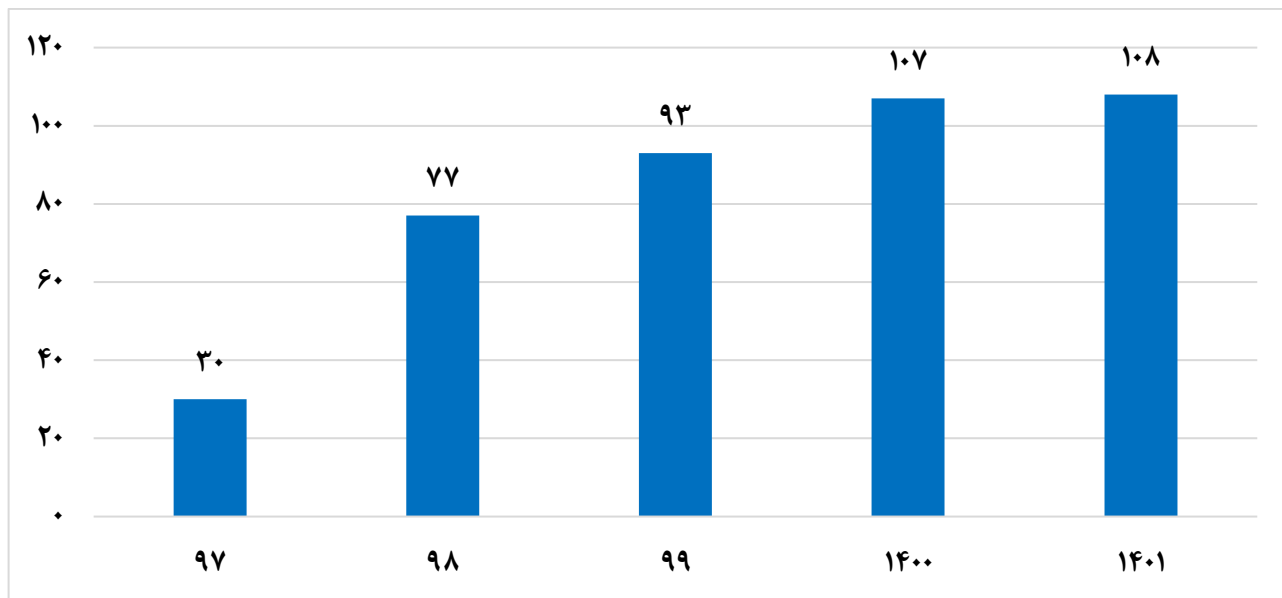
با توجه به اطلاعات به دست آمده برای شناخت روند رشد دوره‌های مهارت افزایی در سال‌های اخیر، برخی از شاخص‌های اساسی همانند تعداد دوره‌ها، تعداد دوره‌های عمومی و تخصصی، تعداد شرکت‌کنندگان و تعداد دوره‌هایی که با مشارکت واحدهای صنعتی برگزار گردید، مورد بررسی قرار گرفت که به شرح جدول زیر می‌باشد:

ردیف	وضعیت دوره	سال ۹۷	سال ۹۸	سال ۹۹	سال ۱۴۰۰	سال ۱۴۰۱
۱	میانگین دوره‌های برگزار شده به تعداد دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی	۳۰	۷۷	۹۳	۱۰۷	۱۰۸
۲	میانگین تعداد شرکت‌کنندگان در دوره‌ها به تعداد دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی	۱۱۰۰	۲۲۳۸	۳۰۰۲	۳۲۳۹	۴۲۱۳
۳	میانگین تعداد دوره‌های برگزار شده مشترک با صنعت به تعداد دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی	۶.۵	۴.۵	۹	۱۴	۱۵.۶
۴	میانگین تعداد دوره‌های تخصصی برگزار شده به کل دوره‌های برگزار شده	۲۹	۵۱	۵۸	۲۵	۷۵
۵	میانگین تعداد دوره‌های عمومی برگزار شده به کل دوره‌های برگزار شده	۱۵	۲۶	۳۵	۸۰	۳۰

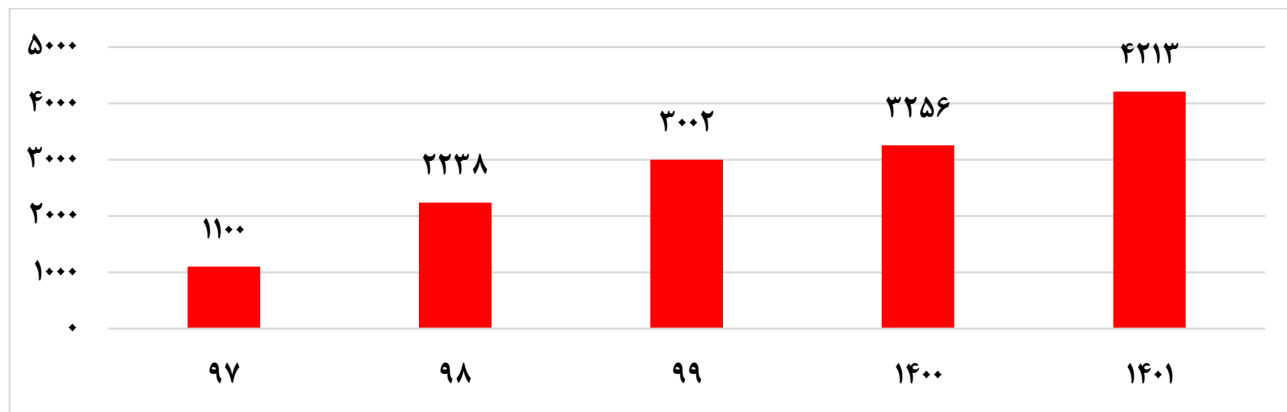
با بررسی اطلاعات دریافتی از دانشگاه ها در سال های اخیر مشخص می شود که توسعه برنامه های مهارت افزایی (عمومی و تخصصی) در دانشگاه ها و مراکز آموزش عالی در سال های اخیر افزایش چشمگیری داشته است. همچنین روند مطلوبی را در برگزاری دوره های مهارت افزایی در دانشگاه ها و مراکز آموزش عالی شاهد هستیم. با توجه به گزارش های ارسالی میانگین رشد تعداد دوره هایی که با مشارکت واحد های صنعتی برگزار گردیده از ۱۴ دوره در سال گذشته به ۱۶ دوره در سال جاری افزایش یافته است که نشان دهنده ارتباط هرچه بیشتر و مناسب تر دانشگاه ها با واحد های صنعتی و دستگاه های اجرایی کشور می باشد و هر ساله این شاخص در حال پیشرفت است.

۷-۱- نمودارهای آماری

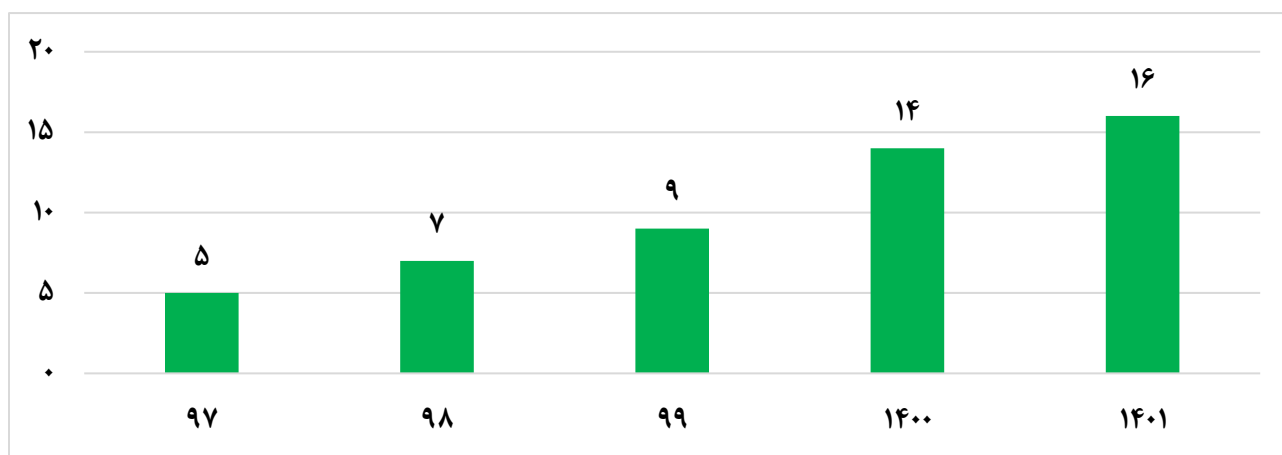
شکل ۱۵ تا ۱۹ بررسی و مقایسه میانگین شاخص های اصلی بررسی شده میانگین وضعیت دوره های مهارت افزایی در پنج سال متوالی، سال های اخیر در هر دانشگاه می باشد. با توجه به اطلاعات دریافتی از دانشگاه ها و مراکز آموزش عالی شاهد رشد دوره های مهارتی به ویژه دوره های تخصصی در دانشگاه ها می باشیم.

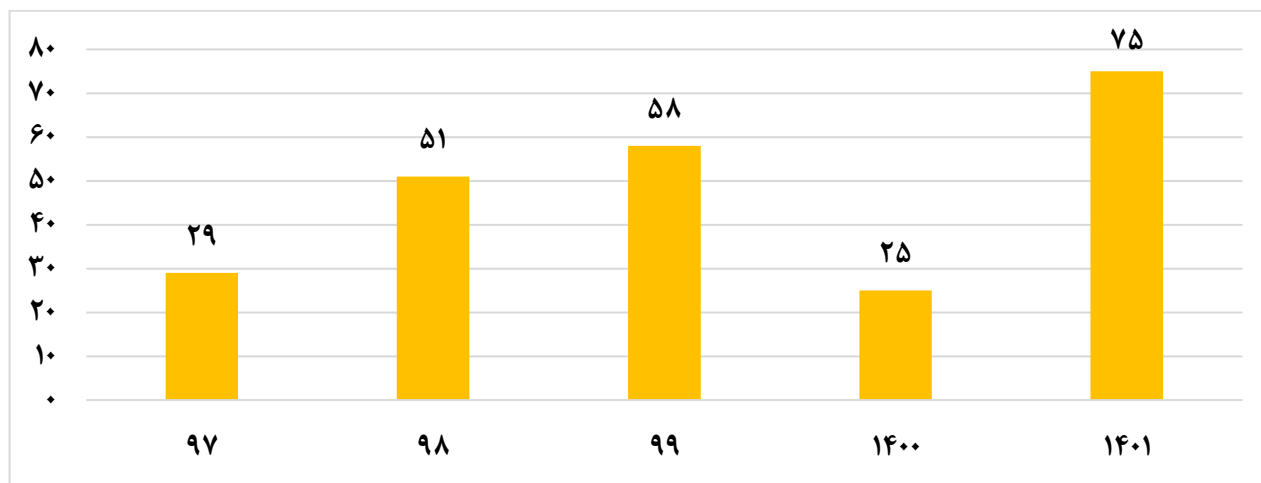
شکل ۱۵: میانگین دوره های برگزار شده در دانشگاه ها در سال های اخیر

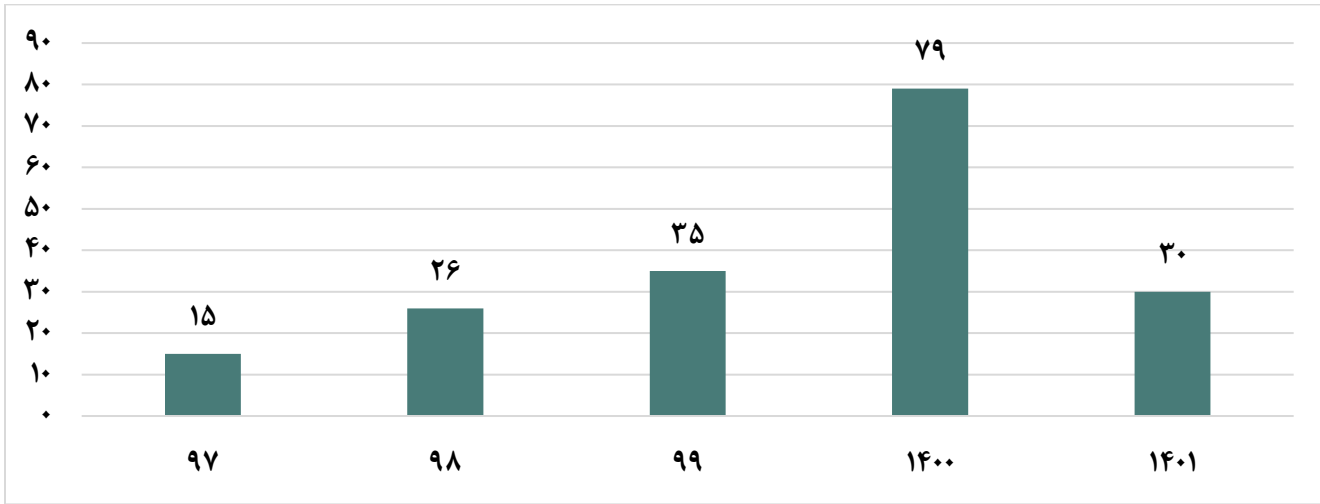
شکل ۱۶: میانگین شرکت کنندگان در دوره ها در سال های اخیر

شکل ۱۷: میانگین دوره های برگزار شده با مشارکت صنعت در سال های اخیر

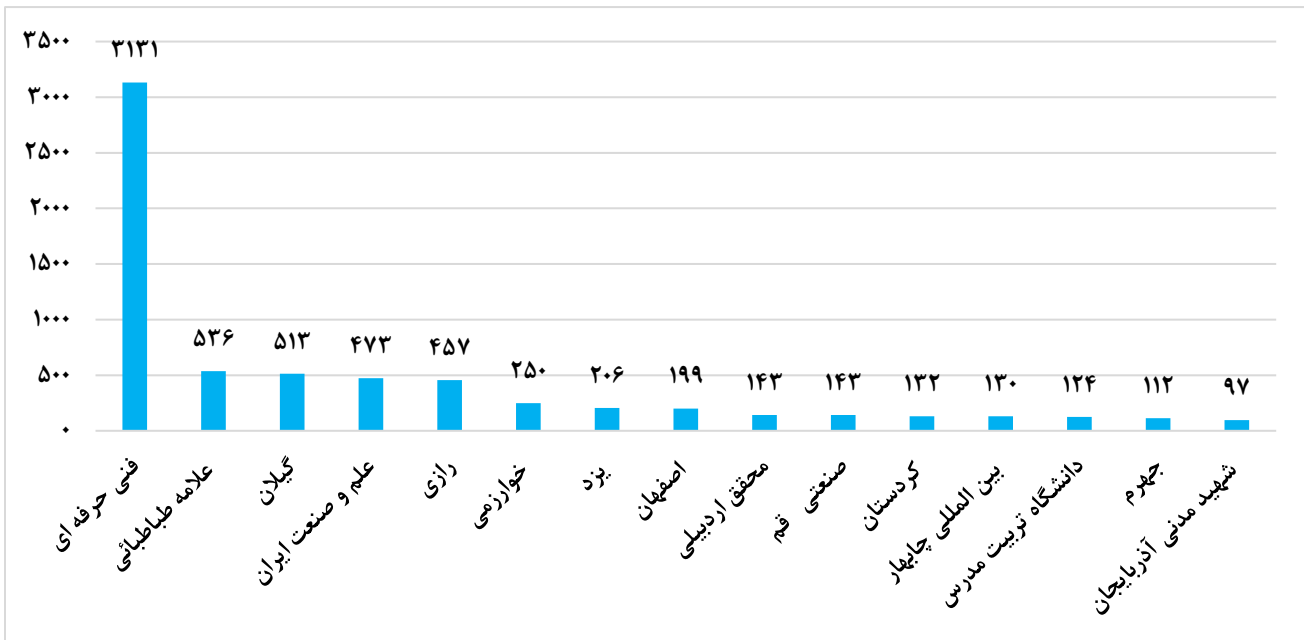

شکل ۱۸: میانگین دوره های تخصصی برگزار شده در دانشگاه ها در سال های اخیر

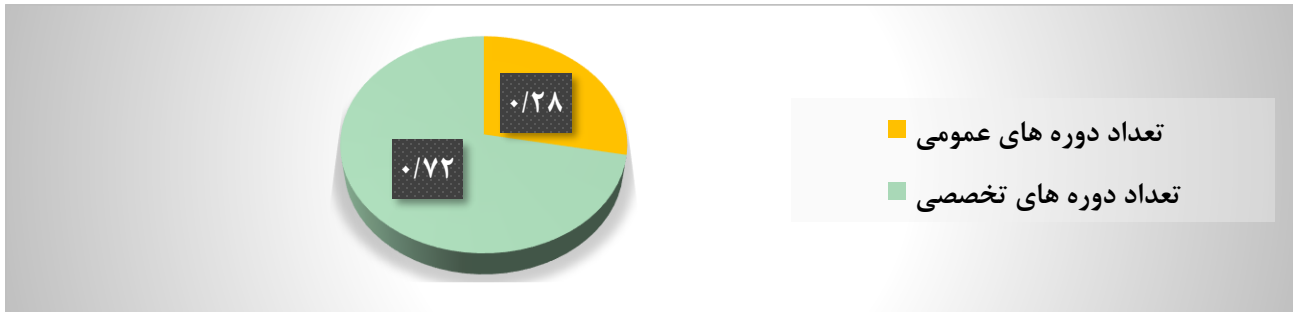
شکل ۱۹: میانگین دوره‌های عمومی برگزار شده در دانشگاه‌ها در سال اخیر

ضروری است دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی کشور علاوه بر توسعه دوره‌های مهارت‌افزایی تخصصی نسبت به توسعه و ساماندهی دوره‌های عمومی نیز اقدام نمایند. همچنین مناسب است دانشگاه اقداماتی در جهت افزایش دوره‌های مهارت‌افزایی با مشارکت صنایع و دستگاه‌های اجرایی را برنامه‌ریزی و اجرا نماید.

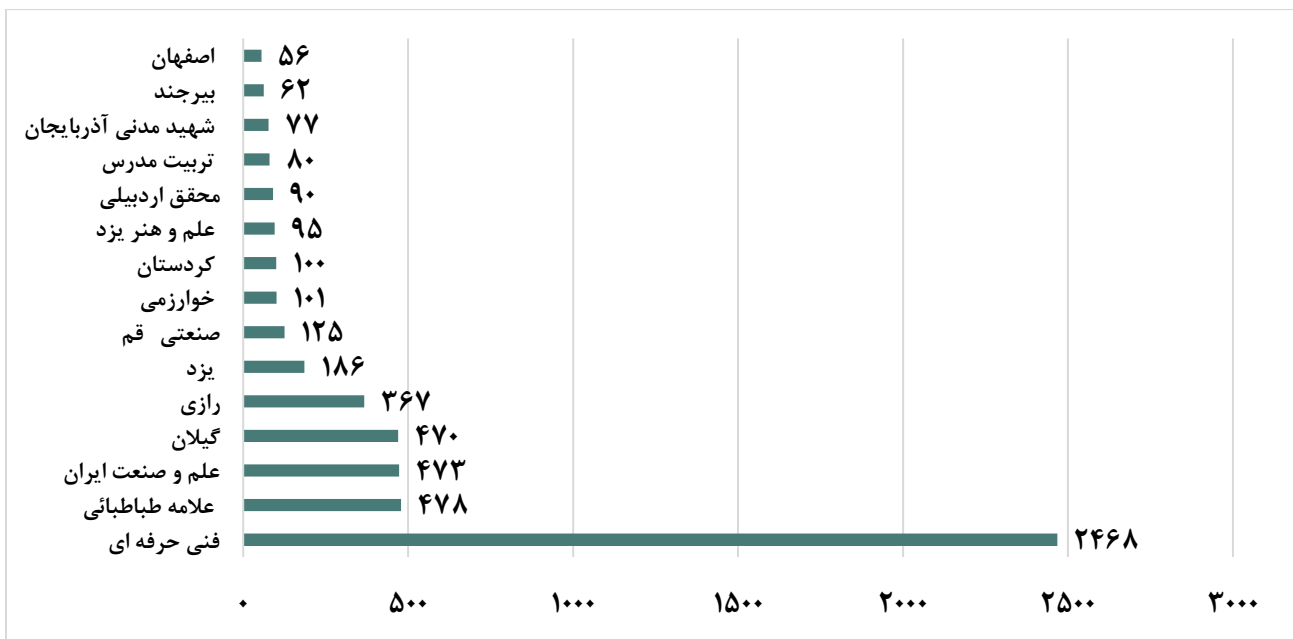
شکل ۲۰: دانشگاه‌های برتر در برگزاری دوره‌های مهارت‌افزایی در سال ۱۴۰۱

با توجه به شکل ۲۰ بیشترین تعداد دوره های برگزار شده مربوط به دانشگاه های فنی و حرفه ای، علامه طباطبائی، گیلان، علم و صنعت، است. دانشگاه فنی و حرفه ای با توجه به تعداد زیاد مراکز زیر مجموعه خود که در حدود ۱۸۱ مرکز می باشد بیشترین تعداد دوره را به خود اختصاص داده است.

شکل ۲۱: درصد دوره های برگزار شده عمومی به تخصصی در سال ۱۴۰۱

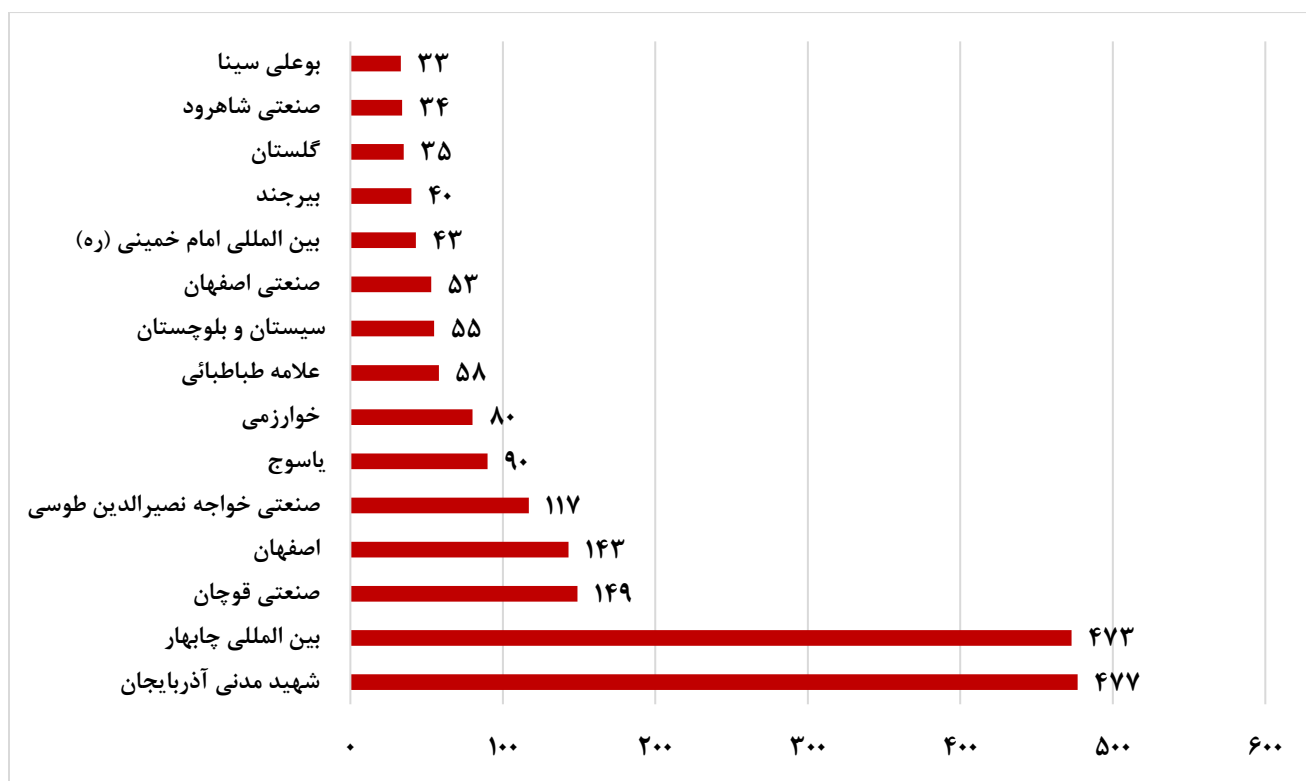
بر اساس اطلاعات شکل ۲۱ بیشترین دوره های برگزار شده با میزان ۷۳ درصد مربوط به دوره های تخصصی است. این امر نشان دهنده استقبال اکثریت دانشجویان از دوره های تخصصی با هدف جذب بیشتر در بازار کار و صنعت می باشد. البته با توجه به اهمیت مهارت های دانشگاه ها می بایست اهتمام و توجه بیشتری را در تدوین و برگزاری دوره های عمومی با کیفیت مطلوب نیز داشته باشند.

شکل ۲۲: دانشگاه های برتر در برگزاری دوره های تخصصی در سال ۱۴۰۱

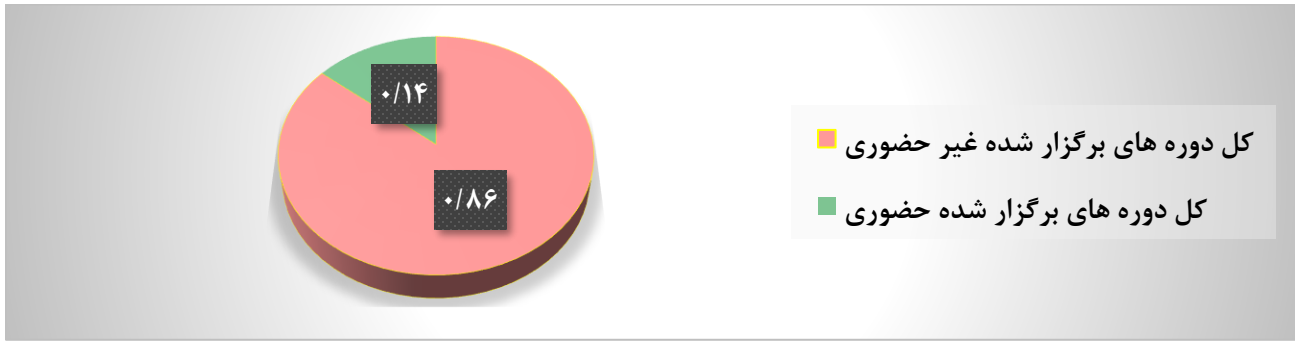

با توجه به شکل ۲۲ دانشگاه های فنی و حرفه ای، علامه طباطبائی، گیلان، رازی، علم و صنعت، سیستان و بلوچستان و... بیشترین دوره تخصصی را برگزار نموده اند. این امر نشان دهنده پراکندگی دوره ها در کلیه دانشگاه های مناطق مختلف ایران می باشد.

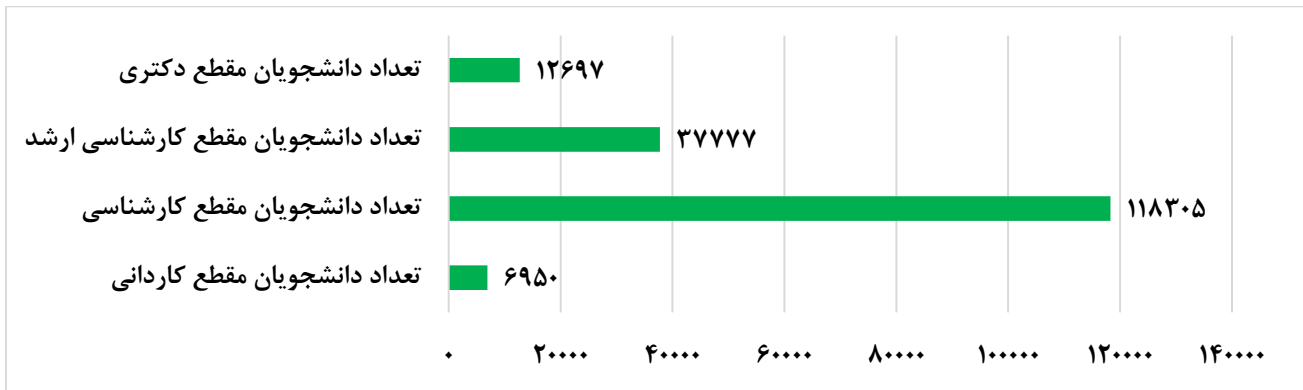
شکل ۲۳: دانشگاه های برتر در برگزاری دوره های عمومی در سال ۱۴۰۱

با توجه به شکل ۲۳ بیشترین دوره های عمومی برگزار شده در دانشگاه های شهید مدنی آذربایجان، بین المللی چابهار، صنعتی قوچان، اصفهان، صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی و یاسوج و ... می باشد که این امر نشان دهنده توجه این دانشگاه ها به ایجاد ساختار و فرآیند مناسب آموزشی برای دوره های مهارتی عمومی می باشد.

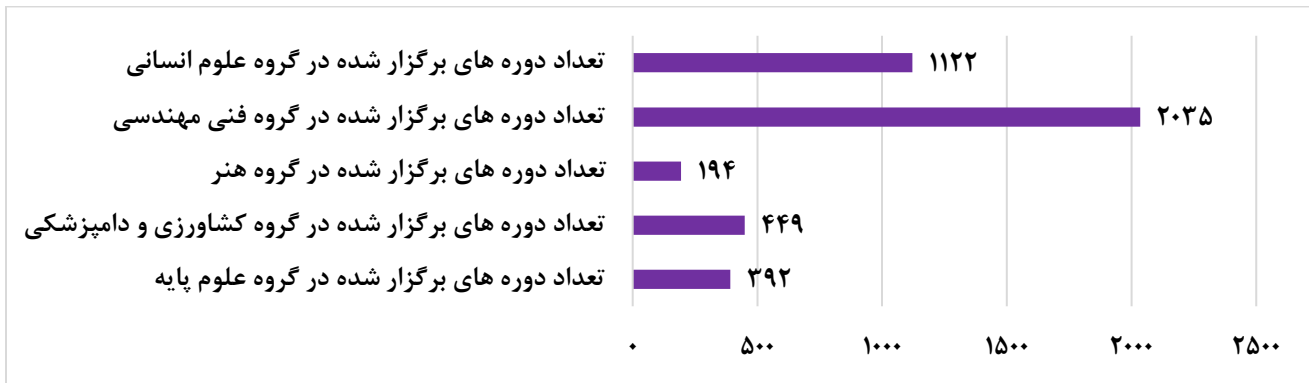
شکل ۲۴: درصد دوره های برگزار شده حضوری به غیر حضوری در سال ۱۴۰۱

با توجه به شکل ۲۴، ۸۶ درصد دوره ها مربوط به دوره های غیر حضوری است، که نسبت به سال قبل افزایش قابل توجهی داشته است و حدود ۱۴ درصد مربوط به دوره های حضوری است. با توجه به آمار سال اخیر، دوره های حضوری مقداری نسبت به سال گذشته افزایش داشته است.

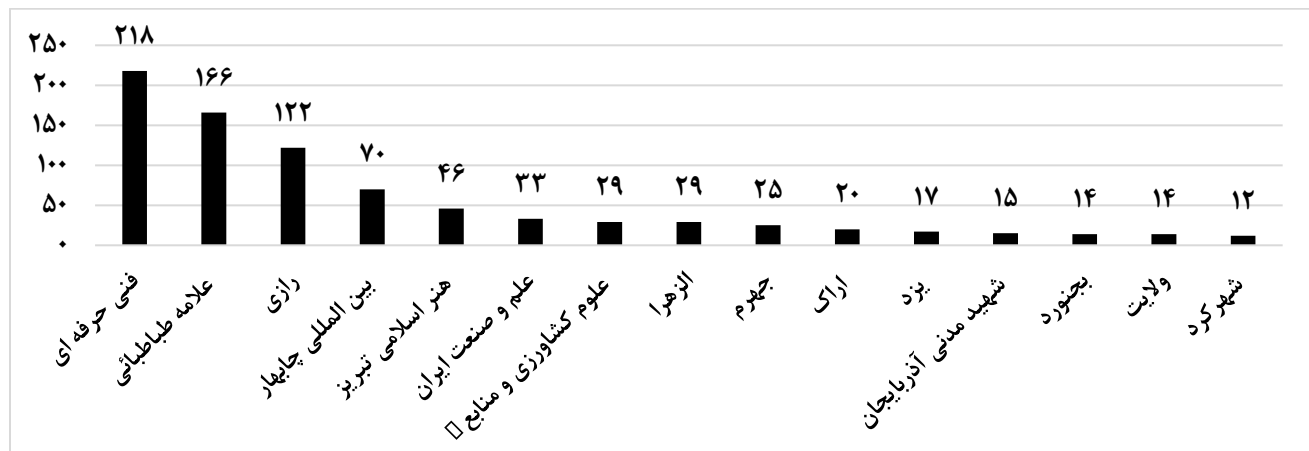
شکل ۲۶: تعداد شرکت کنندگان در دوره ها به تفکیک مقطع تحصیلی در سال ۱۴۰۱

بر اساس نمودار شرکت کنندگان دوره های مهارت آموزی در مقطع کارشناسی و پس از آن کارشناسی ارشد بوده اند که در مقایسه با دوره گذشته تعداد شرکت کنندگان با مقطع کارشناسی ارشد رشد قابل ملاحظه ای را داشته است. یا توجه به شکل ۲۷ بیشترین تعداد دوره های برگزار شده به ترتیب در گروه های فنی و مهندسی، علوم انسانی، کشاورزی و دامپروری و علوم پایه و هنر می باشد که این امر تا حدی بستگی به تعداد دانشجویان در هر گروه بستگی دارد.

شکل ۲۷: درصد دوره های برگزار شده به تفکیک گروه های تحصیلی در سال ۱۴۰۱

بر همین اساس برنامه ریزی و برگزاری دوره ها در هر دانشگاه می بایست مطابق با تعداد دانشجویان در هر گروه و متناسب با نتایج رصد اشتغال فارغ التحصیلان و استفاده از تجارب آنها باشد.

شکل ۲۸: دانشگاه های برتر در برگزاری دوره ها با مشارکت واحدهای صنعتی در سال ۱۴۰۱

بر اساس شکل ۲۸، دانشگاه های فنی و حرفه ای، علامه طباطبائی، رازی، بین المللی چابهار، هنر اسلامی تبریز و ... بیشترین تعداد دوره با مشارکت واحدهای صنعتی را دارا می باشند. استفاده از تجارب این دانشگاه ها می تواند به عنوان الگوی مناسبی در جهت ایجاد ارتباط بیشتر با واحدهای صنعتی در برگزاری دوره ها و همچنین افزایش اشتغال در کشور باشد. همچنین دانشگاه فنی و حرفه ای نیز با توجه به حجم و گستردگی مراکز دانشگاهی (۱۸۱ مرکز) دوره های تخصصی بیشتری را نسبت به سایر دانشگاه ها دارا می باشند.